

Seisukohad Tartu linna välisõhus leviva keskkonnamüra vähendamise tegevuskava aastateks 2019–2023 avalikul väljapanekul 01. juulist - 16. septembrini 2018 laekunud ettepanekute kohta.

Ettepanek	Arvamuse/ettepaneku esitaja ja põhjendus	Tartu Linnavalitsuse seisukoht
<p>Müratõkkeseina ettepanekud, raudteemüra</p>		
<p>1. Paigaldada müratõkkesein raudtee äärde jaamahoonest kuni Betooni ülesõiduni ning Vaksali tänava äärde.</p> <p>Ümbritseda mürapiirdega kogu raudtee Tartu linna piirides.</p> <p>Kaaluda täiendavate müra vähendavate meetmete rakendamist või nende rakendamise nõudmist müra tekitajalt Tammsaare 8 majaga paralleelselt kulgeval raudteelõigul.</p> <p>Vähendada jätkuvalt nii reisi- kui ka kaubarongide linnasisest kiirust, seejuures tuleks Eesti Raudteega saada ühisele arusaamisele, mis on linnasisene kiirus ja mis on jaamasisene kiirus. Laupäeval ja pühapäeval ei peaks kaubarongid sõitma.</p> <p>Tammsaare tänava piirkonnas võiks haljastust suurendada.</p>	<p>Eraisik H.L, J. Hurda tn elanik, raudteepoolne ots; Eraisik K.S, J. Hurda 38; Eraisik U.J, Tammsaare 8; Eraisik M.J, Tammsaare tn elanik; Eraisik L.D, Vaksali 11 elanikud; MTÜ Tähtvere Selts.</p> <p>Müra, mida põhjustavad mööduvad kaubarongid on vali. Vagunid kolisevad ja see kostab elutuppa nõnda, et näiteks televiisori heli või vaikselt kõnet ei ole kosta rongi möödumise ajal. Raudteelt kostuv müra häirib hilisõhtul, öösel ja varahommikul, kui käib tihe kaubarongi liiklus. Lahtise aknaga magamine võimatu. Mööduva rongi kolin ei lase uinuda ja äratab (rongid kella 1 ajal, siis 2 ajal jne).</p> <p>Mürareostus mõjutab enesetunnet väga. Uni on rikutud. Müra on selline, et omavahel vesteldes ei ole mõne meetri kaugusel normaalse häälega rääkivat inimest kuulda. Televiisorit vaadates ei kuule kaubarongi möödudes midagi.</p> <p>Raudtee ettevõtte, kes on müra tekitajaks, peaks kandma kulud, mis kaasnevad müra vähendamisega.</p> <p>Väga tugev on mürahäiring ka Vaksali tänava kõrval asuvate Tammsaare 2, 4 ja 8 korruselamute juures. Öisel ajal on see eriti tuntav ja häiriv, mitteametlik mõõtmine näitas üle 72 dB. Selgelt kuuldav ja öörahu häiriv on</p>	<p>Tegevuskava Tabelis 9.1 esitatud Tartu linnas rakendamisel olevad ja perspektiivis rakendatavad müra vähendamise meetmed ning müra vähendamisele kaasaaitavad toimingud ei määra konkreetsete üksikobjektide ja piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatud.</p> <p>Müra vähendamise tegevuskava koostamisel on lähtutud 2017. a Tartu linna strateegilise mürakaardi andmetest, mille kohaselt vaadeldavas lõigus ei toimu müra piirväärtuste ületamist. Rongi möödaskõrgusel võib tõesti esineda hetkeline kõrgem müratase, kuid lubatud hetkemüra norme ei ole ületatud.</p> <p>Enamuse ettepanekute sisu on tegevuskava Tabelis 9.1 nimetatud rakendatavate müra vähendamise meetmete ning müra vähendamisele kaasaaitavate toimingutega kaetud. Tabeli 9.1 punkti 3 alapunkti 5 kohaselt on üheks müra vähendamise toiminguks kaubarongide öisel ajal sõitmise piiramine ja/või täiendavad kiiruspiirangud. Tabeli 9.1 punkti 6 alapunkti 2 kohaselt tuleb kaubarongide liikluskoormuse suurenemisel hinnata mürakaitseekraanide rajamise võimalusi ja otstarbekust. Tabeli 9.1 punktis 8 nähakse ette toimingud haljastuse osakaalu suurendamiseks ja vaiksete alade kaitseks, kusjuures tegevuskavas (lk 39) on selgitatud, et</p>

	<p>veduri kiirendamisega kaasnev vagunite kolin.</p> <p>Kui viimane vagun on ületanud jaama piiri, hakkab vedur kiirendama. Jaama piir pidi asuma Betooni tänava juures. Tegelikult peaks vedur alustama kiirendust alles siis, kui viimane vagun on ületanud Tartu linna piiri, nagu võib eeldada linnasisese kiiruse piirangust. Kiirendama asutakse just Tammsaare korrusmajade juures ja seetõttu tekib ka väga häiriv kolin.</p> <p>Raudteelt kostuv müra häirib eriti õhtuti ja öösiti. Öörahu häiriv on veduri kiirendamisega kaasnev vagunite kolin.</p>	<p>haljastuse osakaalu suurendamine ei ole müra vähendamise osas suure efektiivsusega, kuna müratasemete reaalselt tuntavaks vähendamiseks peab tiheda kõrghaljastuse laius olema vähemalt 20-30 m. Küll avaldub haljastuse efekt linnaruumi kvaliteedi üldises parandamises.</p> <p>Arvestades eeltoodut ja ASilt Eesti Raudtee saadud tagasisidet ettepanekutele, muuta tegevuskava Tabelis 6.2 esitatud AS Eesti Raudtee tegevusi (Planeeritavad meetmed ja muud mürasituatsiooni mõjutavad tegurid) ja sõnastada need järgmiselt:</p> <p>„Lähiajal ei ole kaubarongide liikluskoormuse kasvu ning vastavalt müra suurenemist ette näha.</p> <p>Linnasisesed kiiruspiirangud jäävad kehtima ka edaspidi.</p> <p>Kaalutakse kaubarongide kohustamist rakendada kiirendamist alles viimase vaguni linna piiri ületamisel.</p> <p>Kaalutakse raudteega külgnevatele aladele täiendava haljastuse rajamise võimalust.“</p> <p>Müraallika valdaja kohustus on tagada, et tema müraallika territooriumilt ei levi normtasemest ületavat müra. Müra piirväärtuste ületamisel tuleb rakendada müra vähendamise meetmeid</p> <p>Korraline müra mõõdistamine teostatakse järgmise strateegilise mürakaardi koostamisel (aastatel 2021-2022). Kui liikluskoormused on suurenenud ja selgub müra normtasemete ületamine, lepib linnavalitsus välisõhu strateegilise mürakaardi alusel müraallika valdajaga kokku müra vähendamise abinõud ja nende</p>
--	--	---

		<p>rakendamise tähtjad. Kokkulepitu alusel koostab Tartu linn uue müra vähendamise tegevuskava.</p> <p>Eelnevast tulenevalt arvestatakse tegevuskava kontekstis osaliselt.</p>
<p>2. Juhtida raudteetransiit linnast mööda.</p> <p>Ehk on võimalik ka Euroopa Liidu rahastust saada?</p>	<p>Eraisik M.J, Tammsaare tn.</p> <p>Põhjuseks kaubarongide müra öisel ajal, rongide kiirus ja kiirendamine. Öisel ajal peaks kaubarong elurajoone läbima väiksema kiirusega.</p> <p>Tähelepanek Tammsaare ja Betooni tänava piirkonnast – kui vedur hakkab kiirust lisama, siis pika rongi viimasemad vagunid kolksuvad nii kõvasti, mis on öisel ajal eriti häiriv.</p> <p>Kiiremas korras tuleb alustada planeeringut raudteetransiidi linnast mööda juhtimiseks.</p> <p>Kuna transiit on ikkagi tõusujoonel, on viimane aeg hakata uurima, kuidas oleks võimalik rajada transiidile Tartu linnast möödasõiduharu. Arusaadavalt on sellega kaasnev planeerimisprotsess väga aeganõudev, kulukas ja paljude maaomanikega kokkuleppeid nõudev. Seetõttu ei peaks seda küsimust enam edasi lükkama. Ehk on võimalik ka Euroopa Liidu rahastust saada?</p>	<p>2018. aastal kehtestatud Tartumaa maakonnaplaneering 2030+ ei pea rongiliikluse väljaviimist linnast otstarbekaks. Kui tulevikus kaubarongide liiklustihedus mitmekordistub, on võimalik algatada uue raudteeliini asukoha leidmiseks eriplaneering.</p> <p>http://www.maavalitsus.ee/tartu-maakonnaplaneering</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>3. Võtta midagi ette raudteelt kostuva müra ja Tamme staadionil toimuvaga.</p>	<p>Eraisik A.T, Kastani tn 183.</p> <p>Siia kostab väga hästi raudteega seoses tekitatud müra manööverdamisel, kaubarongide saabumine ja lahkumine. Teisele poole ehitati müratõke, mis pidi müra neelama ja summutama paraku pole seda tundnud. Miski pole muutunud, läänepoolsed tuuled on meil valdavad ja kogu müra kandub veel võimsamalt.</p>	<p>Tegevuskava Tabelis 9.1 esitatud Tartu linnas rakendamisel olevad ja perspektiivis rakendatavad müra vähendamise meetmed ning müra vähendamisele kaasaaitavad toimingud ei määra konkreetsete üksikobjektide ja piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatut.</p>

	<p>Hästi kostab ka Tamme staadionil toimuv.</p>	<p>2017. aastal koostatud Tartu linna strateegilisel mürakaardil välja toodud müratasemed antud piirkonnas jäävad alla kehtestatud piirtaseme.</p> <p>Tegevuskava Tabeli 9.1 punkti 10 alapunkti 2 kohaselt peab ürituse korraldaja (staadioni haldaja) inimesi teavitama ajutiselt häirivust põhjustada võivatest mürarikastest tegevustest ning erinevatest meelelahutus- ja vabaõhuüritustest.</p> <p>Tamme staadioni haldajat on mürahäiringust teavitatud.</p> <p>Korraline müra mõõdistamine teostatakse järgmise strateegilise mürakaardi koostamisel (aastatel 2021-2022). Kui liikluskoormused on suurenenud ja selgub müra normtasemete ületamine, lepib linnavalitsus välisõhu strateegilise mürakaardi alusel müraallika valdajaga kokku müra vähendamise abinõud ja nende rakendamise tähtjad. Kokkulepitu alusel koostab Tartu linn uue müra vähendamise tegevuskava.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>4. Paigaldada Variku viaduktile ja pealesõitudele müratõkked (näiteks analoogsed Ihaste sillaga).</p>	<p>Eraisik P.R, Tamme pst 118a.</p> <p>Kasvanud on Variku viaduktilt kostev liiklusrüü. Eriti häirib müra hommikuti. Müra kostab oluliselt tugevamalt kui puud on raagus ja lund ei ole maas. Müravoog sõltub ka tuule suunast, sademetest, nädalapäevast, kellaajast jne. Ettepanek oleks paigaldada Variku viaduktile ja pealesõitudele müratõkked (näiteks analoogsed Ihaste sillaga).</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid müra vähendamise meetmeid ning müra vähendamisele kaasaaitavaid toiminguid, vaid määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatut.</p> <p>2017. aastal koostatud Tartu linna strateegilisel mürakaardil välja toodud müratasemed antud piirkonnas jäävad alla kehtestatud piirtaseme.</p>

	<p>Kirjutasin sellest ka Maanteeametile ja sain vastuseks, et vastavalt mürakaardile vastab müra 2 m kõrgusel normidele ja hoonesse sisse ulatava liikluse müra puhul vastutab hoone omanik ning seda mõõdetakse samuti kinnise aknaga. Mürakaart on aga koostatud teoreetiliste arvutuste alusel ja ei arvesta tekkivaid nn. akustilisi mürakoridore, hooti liituvat rongi müra, autoliikluse ebastabiilsust/hooajalisust/ kontsentreeritust, asukoha kõrgust.</p>	<p>Kuna tegemist on riigiteega, mille volitatud valitseja on Maanteeamet, on müratõkkeseina vajaduse hindamine ja paigaldamine Maanteeameti pädevuses.</p> <p>Korraline müra mõõdistamine teostatakse järgmise strateegilise mürakaardi koostamisel (aastatel 2021-2022). Kui liikluskoormused on suurenenud ja selgub müra normtasemete ületamine, lepib linnavalitsus välisõhu strateegilise mürakaardi alusel müraallika valdajaga kokku müra vähendamise abinõud ja nende rakendamise tähtajad. Kokkulepitu alusel koostab Tartu linn uue müra vähendamise tegevuskava.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>5. Paigaldada Tartu Maarjamõisa haigla katusel olevatele ventilaatoritele müratõkked.</p> <p>Arvestada TÜ Kliinikumi peahoone poolt tekitatud (ventilatsiooni?) müraga.</p>	<p>Eraisik E.B. Eraisik K.A.</p> <p>Ettepanek Tartu Maarjamõisa haigla katusel olevatele ventilaatoritele müratõkked paigutada, kuna need tekitavad kuuluvat ööpäevaringset keskkonnamüra. Maarjamõisa piirkond on ka innovatsioonipiirkond - innovatsioon võib kajastuda ka taustamüra vähendamisel. Lisaks meditsiinilisele, esinduslikule ja teaduse edendamise eesmärgile, võiks piirkond paista silma elukvaliteedi säilitamisel ja tõstmisel võimalikult maksimaalsetes aspektides, sh keskkonnamüra vältimine ja/või vähendamine.</p> <p>Arvestada TÜ Kliinikumi peahoone poolt tekitatud (ventilatsiooni?) müraga, sest seda on seelses lähiümbruses (Lunini, Puusepa, Kullerkupu, Ülase,</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete üksikobjektide suhtes rakendatavaid müra vähendamise meetmeid ning müra vähendamisele kaasaitavad toimingud, vaid määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatud.</p> <p>Üksikobjektide (sh hoonete tehnoosadmed) poolt põhjustatud müra piiramise meetmed on esitatud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 9. Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>

	<p>Vambola, Tasuja ja Lembitu jne) häirivalt palju kuulda. Olen seda arvamust lisaks enda kogemusele ka paljude teiste tartlaste käest kuulnud. Lähedalasuvad pargid küll summutavad seda müra veidi, aga nende parkide näol ei ole samuti enam tegemist nii väärtuslike jalutus- jms kohtadega kui varem.</p>	
<p>6. Istutada Turu tänava äärde sõidutee poole muruplatside äärde kuusehekk kogu hruštšovkaderea ulatuses.</p>	<p>Eraisik T.K, Turu tn äärne hruštšovka.</p> <p>Turu tänavast on saanud tõeline magistraal võrreldes 50 aasta taguse ajaga. Müraprobleem on palju suurem. Ettepanek istutada sõidutee poole muruplatside äärde kuusehekk kogu hruštšovkaderea ulatuses! Kuusehekk, kui ta on hästi hooldatud, näeb aastaringselt imeilus välja ning on suurepärase müratõke. Mõelda, kui ilus ja hubane oleks nende elumajade ümbrus, kui nad oleksid toredate kõrge rohelise kuusemüüri taga varjul! Tänapäevasele rikkale Tartu linnale pole ju raske organiseerida kuuseheki korralik hooldus ja vajadusel heki uuendamine. Samuti on sellise heki rajamine võimalik tänu laiale murualale elumajade ja magistraaltänavava vahel - ruumi on palju.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid müra vähendamise meetmeid ning müra vähendamisele kaasaaitavaid toiminguid, vaid nimetab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatut.</p> <p>Tegevuskava Tabelis 9.1 punktis 8 alapunktis 3 on müra vähendamise meetmena olemasoleva haljastuse maksimaalses ulatuses säilitamine ja hooldamine. Tegevuskavas (lk 39) on selgitatud, et müratasemete reaalselt tuntavaks vähendamiseks peab tiheda kõrghaljastuse laius olema vähemalt 20-30 m.</p> <p>Turu tn (Aida-Soola) viiekordsete hoonete ja kõnnitee vahel suhteliselt kitsal haljasribal kasvab suurel hulgal lehtpuid (kõrghaljastus). Kuna istutuskohtade arv on piiratud tänavakoridoris asuvate kommunikatsioonide tõttu, tähendaks kuuseheki rajamine olemasoleva kõrghaljastuse likvideerimist, mis on vastuolus tegevuskavaga, samuti ei annaks see soovitud efekti.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>7. Ettepanek rajada Riia mäel olevale platsile müratõkkena ja rahustava veeelemendina mõjuv suur veesein. See võis</p>	<p>Eraisik T.K, Turu tn.</p> <p>Unistan ka Riia mäel olevale platsile (kuulipildujate</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete üksikobjektide suhtes rakendatavaid müra vähendamise meetmeid ning müra vähendamisele kaasaaitavaid toiminguid, vaid</p>

<p>olla kas sirge või looklev, kuid igatahes kõrge ja dekoratiivne.</p>	<p>asemele) müratõkkena ja rahustava vee-elementina mõjuvat suurt veeseina. See võis olla kas sirge või looklev, kuid igatahes kõrge ja dekoratiivne.</p> <p>Tartus pole mitte ainukestki purskkaevu, mille juures oleks võimalik imetleda huvitavat rütmi. Riia mäe rahutu liikluskeerise keskel peaks olema muidugi rahulik vahelduvus sellel minu unistuste veeseina rütmis.</p>	<p>määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatut.</p> <p>Väljak on renoveeritud 2015. aastal ja lähiaastatel uute rekonstrueerimistööde tegemist ei kavandata.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>8. Võtta mindagi ette Sõbrakeskuse majas asuva Maitseelamuste köögi väga tugevat müra tekitava ventilatsiooni või konditsioneeriga.</p>	<p>Eraisik A.T, Kastani tn 183.</p> <p>Kostab väga hästi Sõbrakeskuse majas asuva Maitseelamuste köögi, mis on maja otsas suunaga Kastani tn poole, kasutusel olev väga tugevat müra tekitav ventilatsioon või konditsioneer.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete üksikobjektide suhtes rakendatavaid müra vähendamise meetmeid ning müra vähendamisele kaasaitavad toimingud, vaid määrab üldised meetmed. Konkreetsete probleemidega tegeletakse jooksvalt arvestades tegevuskavas sätestatut</p> <p>Üksikobjektide (sh hoonete tehnoeadmed) põhjustatud müra piiramise meetmed on esitatud tegevuskava Tabelis 9.1 punktis 9. Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>Liiklus</p>		
<p>9. Linna liikluskaamerate kõrval võiks olla liiklusandurid, millega teha kindlaks mootorsõiduki tekitatud müra tase ning saata info müratekitajani.</p>	<p>Eraisik M.S.</p> <p>Nagu seadus ette näeb, võib päeval ajal olla 85 dB(A) ja öisel ajal 75 dB(A) mootorsõidukite müratase. Endiselt on neid kahe- ja neljarattalisi, kes sirgel lõigul (kaubamaja, Eedeni keskuse, Võru tänava, Riiamäe, Narvamäe jne) kihutavad gaas põhjas. Kui on linnas liikluskaamerad, võiks olla ka liiklusandurid kaamerate kõrval, et saaks kindlaks teha müra taseme</p>	<p>Ettepanek ei sobitu tegevuskava konteksti. Liiklusjärelevalvet (sh mootorsõidukite mürataseme vastavus) teostab politsei.</p> <p>SmartEn City projekti raames paigaldatakse linna territooriumile keskkonnasensoreid, mille eesmärk muuhulgas on mõõta üldist mürafooni.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskavas mitte arvestada.</p>

	ning hiljem kaamerapilt saata müratekitajani. Need liiklusandurid võiksid reageerida üheaegselt masinate peale, mille müratase päeval ja öösel ületab ettenähtud numbreid.	
10. Vähendada suurte veokite liiklemist linna tänavatel. Teatud piirkondadesse, sh siis väiksematesse tänavatesse ja kesklinna, peaks suuremaid autosid lubama erilubadega.	Eraisik A.E, Anne 37. Tuleks vähendada suurte veokite sõitu läbi linna tänavate. Maximasse saaks sõita väiksemate sõidukitega ja suurt tänavat pidi, aga veok tuleb 30 kiiruspiiranguga tänavaid pidi esiteks tunduvalt kiiremini ja kuna tänaval pargitakse siis nt hoovist välja sõites on nähtavus piiratud ja on ohtlikud olukorrad. Eri lubadega (tasuline) peaks lubama teatud piirkondadesse sh siis väiksematesse tänavatesse ja kesklinna suuremaid autosid. Sellega väheneks müra minu arvates märgatavalt. Järevalve muidugi kaasneb sellega samuti.	Ettepaneku sisu on tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 3 nimetatud rakendatavate müra vähendamise meetmete ning müra vähendamisele kaasaitavate toimingutega kaetud. Piirkondades, kus raskeveokitest tekkiv häiring on suurem, on linn keelanud nende liiklemise või lubab raskeveokite liiklemist eriloaga. Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.
11. Kesklinn autovabaks.	Eraisik M.S. Kesklinn (Vanemuise - Ülikooli - Jakobi - Lai - Vabaduse pst.) autovabaks!	Tartu kesklinna üldplaneeringus on kavandatud kesklinna tänavatel parkimise vähendamine ja kergliiklusalade suurendamine. Kesklinna autovaba tsoon laiendamist nimetatud üldplaneering ei kavandanud. Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.
12. Mitte ehitada parkimismaja Vabaduse pst äärde.	Eraisik M.S. Ei parkimismajale Vabaduse pst äärde.	Tartu Linnavolikogu 28.06.2018 otsusega nr 478 on kehtestatud Magistri ja Gildi tänava ning Vabaduse puistee vahelise ala detailplaneering, mis annab ehitusõiguse Vabaduse pst 6 krundile parkimismaja püstitamiseks. Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte

		arvestada.
13. Arvata kõrge müratasemega piirkondade hulka Ringtee tn ja Riia tn vaheline lõik.	<p>KÜ Aardla 130 esimees, M.S.</p> <p>Tegevuskavas on kõrge müratasemega piirkondade hulka loetud Aardla tänav lõigus Ringtee tn - Tähe tn, aga mitte Ringtee tn ja Riia tn vaheline lõik. Paraku on viimastel aastatel sellel tänavalõigul liiklus oluliselt tihenunud (massiliselt „lõigatakse“ Ringteelt Elva poole sõites) ning suurenenud ka sellega kaasnev müra.</p>	<p>2017. a Tartu linna strateegilise mürakaardi koostamise ajal kättesaadavatele andmetele tuginedes ei kuulunud kõrge müratasemega piirkondade hulka Aardla tänav lõigus Ringtee tn ja Riia tn vaheline lõik.</p> <p>Korraline müra mõõdistamine teostatakse järgmise strateegilise mürakaardi koostamisel (aastatel 2021-2022). Juhul, kui liikluskoormused on suurenenud ja selgub müra normtasemete ületamine, määratakse tänavalõik kõrge müratasemega piirkonnaks.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
14. Ettepanek Turu tänaval (näiteks Turu ja Aida tänava ristumise kohal) liikluse kiirust vähendada, et kahandada müra taset.	<p>Eraisik J.T.</p> <p>Alates Turu tänavale uue teekatte panemist näib Turu tänaval müra tase olevat tõusnud. Ehk leidub ka muid vahendeid, kuidas saaks siin liiklusmüra vähendada.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid üldised meetmed. Liikluse ümberkorraldamise ja/või liikluse piiramise toimingud on määratud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 3.</p> <p>Tartu linna üldplaneeringu kohaselt on Turu tänav põhimagistraaltänav. Magistraaltänavate funktsiooniks on tagada kiire, sujuv ja ohutu ühendus linna eri piirkondade vahel, rahuldades linna läbiva liikluse vajadusi. Põhimagistraaltänavatel ei kasutata liikluse rahustamise võtteid.</p> <p>Seoses Idaringtee valmimisega kavandab linn raskeliikluse suunata marsruudile Puiestee-Jaama-Idaringtee-Ihaste sild-Ringtee. Selle tulemusel praegune Narva mnt- Turu tn marsruudi kasutus väheneb.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte</p>

		arvestada.
15. Ehitada valmis kirdepoolne ots Tartut ümbritsevast maanteest: näiteks ühendada Kaunase puiestee ja Jaama tänava (Räpina maantee) ristmik otse läbi Hiinalinna Vahi tänava otsaga Raadil.	<p>Eraisik A.S, Puiestee 61.</p> <p>Sel juhul oleks tagatud parem ligipääs ERM-ile ja autoliiklus elupiirkondadest (eriti raskeveokid) eemal.</p> <p>Seni on arusaamatuks jäänud, mis meetmeid on kasutusele võetud Jaama ja Puiestee tänavate miljööväärtslikul alal autoliikluse rahustamiseks/vähendamiseks. Puiestee 61 möödub tihti kiirust ületavaid autosid ning suuri veokeid.</p> <p>Enamik Tartu tänavaid on ehitatud aegadel, mil ei osatud tänapäevast liikluskoormust ette näha (ka Puiestee tänav), seega on mõistlik suunata tänapäeva mastaapides liiklus linna äärtele uutele nüüdseteks liiklusmahtudeks mõeldud teedele, linnas sees elumajade vahel saab mugavalt liigelda ka ühistranspordi ja jalgrattaga.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid üldised meetmed. Liikluse ümberkorraldamise ja /või liikluse piiramise toimingud on määratud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 3.</p> <p>Eeltööd ettepanekus nimetatud tee ehitamiseks käivad.</p> <p>Tartu linna üldplaneeringu kohaselt on Puiestee tänav põhimagistraaltänav, millele on suunatud Jõhvi-Tartu-Valga maantee haagisega veoautod, sest Riia tänaval (Turu-Pepleri) on raskeveokite liiklemine keelatud. Põhimagistraaltänavatel ei kasutata liikluse rahustamise võtteid.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
16. Puiestee tänavale rajada liikluse rahustamiseks ringteid ning lisada mõned "lamavad politseinikud".	<p>Eraisik A.S, Puiestee 61.</p> <p>Autoliikluse rahustamiseks/vähendamiseks.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid üldised meetmed. Nii on liikluse ümberkorraldamise ja/või liikluse piiramise toimingud sätestatud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 3.</p> <p>Tartu linna üldplaneeringu kohaselt on Puiestee tänav magistraaltänav. Magistraaltänavate funktsiooniks on tagada kiire, sujuv ja ohutu ühendus linna eri piirkondade vahel, rahuldades linna läbiva liikluse vajadusi. Põhimagistraaltänavatel ei kasutata liikluse rahustamise võtteid.</p> <p>Liiklustõkendite kasutamine tekitab pigem täiendavat müra ja vibratsiooni, seda eriti tõkendi vahetus läheduses ning samuti asjatut kiirendamist ja seetõttu heitgaaside</p>

		<p>lisandumist.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>17. Muuta Puiestee tänav mugavaks ka jalgrattaga liiklejatele (rajada eraldi kergliiklusteid, luua loogiline süsteem jalgrattaga Salvesti juurest Annelinna Prisma juurde jalgrattaga sõitmiseks).</p>	<p>Eraisik A.S, Puiestee 61.</p> <p>Autoliikluse rahustamiseks/vähendamiseks.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid määrab üldised meetmed. Kergliikluse kasutamise soodustamise toimingud on määratud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 5.</p> <p>Jalgrattaliiklus Salvesti-Annelinna suunal on kavandatud mööda Peetri tänavat. Alates Kasarmu tänavast eeldab selle ühenduse loomine teedevõrgu väljaarendamist. Ettepanekuga arvestatakse tänava rekonstrueerimise käigus.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>18. Muuta Puiestee ja Jaama/Staadioni tänavad paralleelselt kulgevates lõikudes ühesuunalisteks, et liiklus jaguneks kahe tänava vahel.</p>	<p>Eraisik A.S, Puiestee 61.</p> <p>Autoliikluse rahustamiseks/vähendamiseks.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete piirkondade suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid üldised meetmed. Liikluse ümberkorraldamise ja/või liikluse piiramise toimingud on määratud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 3.</p> <p>Liikluskorralduse muutmine antud piirkonnas ei ole põhjendatud. Ühesuunaliste tänavate süsteem suurendab läbisõitu ja seetõttu ei ole otstarbekas kohtades, kus tänavaruum on piisav kahe-suunalise liikluse funktsioneerimiseks. Samuti tekitavad täiendavad ümbersõidud täiendavat müra ja keskkonnareostust.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>

Avalik kord, heakord, meelelahutusasutused jms		
<p>19. Tartu LV võiks vastu võtta otsuse, millega müra tekitamine elamute piirkonnas pühapäeviti enne kella 10 on keelatud.</p>	<p>Eraisik A.A, Supilinn, Kartuli tn.</p> <p>Prügiauto käib pühapäeva hommikuti ajavahemikus 7.30 - 8.00. Kaasneb suur kolistamine (prügikasti tühjendamise hetkel) ja piiksumine (iga kord kui auto tagurdab ja ta teeb seda palju kordi). Tegemist peaks olema päevaga kui inimesed saavad end välja puhata. Prügifirma probleemi ei näe ja graafikut muutma nõus pole.</p> <p>Tartu LV võiks võtta vastu otsuse, millega müra tekitamine elamute piirkonnas pühapäeviti enne kella 10 on keelatud. Tartu võiks teha sama otsuse.</p>	<p>Ettepanekus nimetatud piirangute kehtestamine ei ole kohaliku omavalitsuse pädevuses. Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid on kehtestatud seaduste ja seaduse alusel väljaantud õigusaktidega.</p> <p>Tegevuskava peatükk 7 (lk 39) kohaselt tuleb võimalusel vältida mürarikaste tööde teostamist varem kui kl 7.00 (pühapäevadel kell 9:00 või 10:00). Tegevuskava Tabelis 9.1 punkt 11 on esitatud linna võimalikud tegevused heakorratöödega kaasneva mürahäiringu vähendamisel. Sama tabeli punkti 1 alapunktis 2 on märgitud tegevusena hankedokumentide koostamisel müra kriteeriumitega arvestamine.</p> <p>Korraldatud jäätmeveo hangete korraldamisel kaalutakse hankedokumentidesse prügiveo aegade sissekirjutamist.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>20. Piirata/korraldada/reguleerida suvisel ajal muruniidukite kasutust, eriti hommikul enne kella kümnet. Keelata lehepuhurite kasutamine.</p>	<p>Eraisik A.P Eraisik Aa Eraisik V.P Eraisik T.K</p> <p>Keelake ära puhuritega tühiste puulehekoguste igapäevane tagaajamine enne kella kümnet hommikul.</p> <p>Linnas, kus inimesed on niigi sunniviisiliselt ümbritsetud mürast, peaks olema keelatud kasutada lehepuhureid. Kas kojamehed enam luuda ja reha</p>	<p>Ettepanekus nimetatud piirangute kehtestamine ei ole kohaliku omavalitsuse pädevuses. Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid on kehtestatud seaduste ja seaduse alusel väljaantud õigusaktidega.</p> <p>Tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 11 on välja toodud heakorratööde teostamisega kaasneva mürahäiringu vähendamise meetmed. Sama tabeli punkti 1 alapunktis 2 on märgitud tegevusena hankedokumentide koostamisel müra kriteeriumitega arvestamine.</p>

	<p>liigutada ei jõua? Selle asemel on nõus tammuma hirmsalt mõirgav puhur käes ja rikkuma lisaks veel kogu ümbruskonna heaolu! Parkides võiks lubada heinal kasvada vähemalt juuli keskpaigani - nii kurb, kui toredad pikad teeheõied jm huvitavad kodumaised ilusad taimed ilmaigasuguse vajaduseta plärinal maha trimmerdatakse. Kaunite karikakarde, teehehtede jm asemele haiglaselt surnuks püगतud igavad haljasalad. Kui niita harvem ja mõelda natuke loovamalt, saaks samuti müra vähendada.</p>	<p>Linna korraldatavates hangetes kaalutakse heakorratöödel kasutatavale tehnikale piirangute, sealhulgas nende kasutamise aegadele ja töödele, milleks neid kasutatakse, seadmist.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>21. Ettepanekud heakorraeeskirja täiendamiseks seoses elukeskkonda rikkuva müraga:</p> <p>a. täpsustada kehtestatud nõudeid teede puhtusele ning diferentseerida probleem, hinnates olukorra tõsidust ning ohtu tervisele või turvalisusele.</p> <p>b. eraldi tuleks käsitleda erakordseid situatsioone ning kellaajaliselt reguleerida 2-taktiliste bensiinimootorite kasutamine, sh lehepuhurite kasutus lehtede suurkoristuste ajal;</p> <p>c. täpsustada, millisel perioodil on lehepuhurite kasutamine kellaajaliselt lubatud, nt tööpäevadel vahemikus 10:00-20:00;</p> <p>d. vedelkütusega lehepuhurite asemel (lärmakad ja lokaalset õhusaastet tekitavad) kasutada traditsioonilisi luudasid ja rehasid või siis madala müratasemega elektrilisi lehepuhureid.</p>	<p>Tähtvere Selts</p> <p>Tähtveresuguse aedlinnaosas varastel hommiku- ja hilistel õhtutundidel tekitatav tugevat müra kahetaktiliste bensiinimootoritega tööriistade ning sõidukitega (muruniidukid, lehepuhurid, mootorsaed, mopeedid jms). Lärmakate lehepuhurite kasutamine kõnniteede puhastamisel.</p> <p>Ettepanekud heakorraeeskirja täiendamiseks seoses elukeskkonda rikkuva müraga: Kui külmal perioodil tekitavad lumi ja jää tõepoolest suuri probleeme tervisele ning võivad muuta teed kohati läbimatuks, siis enamaltjaolt kõnniteedele langenud lehed või kogunenud tolm reeglina sarnast ohtu ei kujuta. Seega oleks vajalik täpsustada ja diferentseerida nõudeid teede heakorrale vastavates regulatsioonides, lähtudes erinevate aastaegade spetsiifikast ning ohufaktoritest inimeste elule ja tervisele ning kehtestades seeläbi teatud ajalised piirangud mürarikaste tööriistade kasutamiseks vaiksetel perioodidel (öö, varahommik, hilisõhtu). See vähendaks olukorda, kus üksikuid lehti või olmetolmu lehepuhuritega varastel või hilistel tundidel eemaldamas käiakse. Leiame, et tänased</p>	<p>Ettepanek ei sobitu tegevuskava konteksti, kuna on esitatud Tartu Linnavolikogu 14. märtsi 2013. a määruse nr 87 „Heakorraeeskiri ja koormise kehtestamine“ täiendamiseks.</p> <p>Linnavalitsuse seisukoht ettepanekule määruse täiendamise kohta edastatakse ettepaneku tegijale.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskavas mitte arvestada.</p>

	regulatsioonid valdkonnas ei paku olukorrale optimaalseid lahendusi ning tekkiv müra ja ka bensiinimootori töötamisest tulenev lokaalne õhusaaste rikuvad elukeskkonda subjektiivselt palju enam, kui üksikud puulehed või mõned üleaarused liivaterad kõnniteel.	
22. Täiendada müra vähendamise meetmete loetelu, lisades: lokaalsete jahutusseadmete asendamine kaugjahutusega.	AS Fortum Tartu, Fortum Eesti AS juhatuse esimees; M.K. Lisada tegevuskava lk 5 toodud olulisemate juba rakendatud ja perspektiivis rakendatavate müra vähendamise meetmete loetellu lokaalsete jahutusseadmete asendamine kaugjahutusega.	Arvestada. Tegevuskava peatükki 1 täiendatakse, ühe võimaliku müra vähendamise meetmena tuuakse välja lokaalsete jahutusseadmete asendamine kaugjahutusega.
23. Täiendada tegevuskava, lisades müra vähendavad meetmed ka lokaalsete müraallikate osas, nende, mille tekitatav müra on pideva ja regulaarse iseloomuga (nt ventilatsiooni- ja jahutusseadmed).	AS Fortum Tartu, Fortum Eesti AS juhatuse esimees; Erasik M.K. Tegevuskavas lk 6 on mainitud, et tegevuskavas ei käsitleta detailselt üksikuid lokaalseid mürakaebusi: hoonete ventilatsiooniseadmed, soojuspumbad, heakorratööd konkreetsetes piirkondades (sh lehepuhurid ja tehoholdusmasinad), muru niitmine, naabrite tekitatud müra, avaliku korra rikkumised, töökeskkonna müra. Leiame, et lokaalsed müraallikad, mille tekitatav müra on pideva ja regulaarse iseloomuga (näiteks ventilatsiooniseadmed, jahutusseadmed jms.) ning selliste allikate müra teket vähendavad meetmed peaks olema tegevuskavas kindlasti käsitletud. Hoonete jahutusseadmed on tänapäeval linnades reeglina ühed olulisemad müraallikad ning nende mõju on sageli hinnatud isegi liiklusrüüst olulisemaks.	Tegevuskavas ei määrata tegevusi üksikobjektidest tingitud müraolukorra parandamiseks. Üksikobjektide (sh hoonete tehnoseadmed) põhjustatud müra piiramise meetmed on esitatud tegevuskava Tabelis 9.1 punktis 9. Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet. Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.
24. Seada kellaajalised piirangud vabas	Eraisik M.K.	Müra tekitavate spordi- ja meelelahutusürituste

<p>õhus teatud regulaarsusega toimuvatele ja helivõimendust kasutavatele üritustele ning näha ette neile vastava ürituse korraldamise loa taotlemise ning naabrite informeerimise ja naabritega ürituse kooskõlastamise kohustuse.</p>	<p>Tegevuskavas lk 38 mainitud üksikobjektide poolt põhjustatud müra piiramise meetmete juures on käsitlemata meelelahutusasutuste poolt tekitatav regulaarne müra ja selle piiramise meetodid (ei puuduta üksikuid eraldiseisvaid spordi- ja meelelahutusüritusi). Siinkohal võiks meetmetena ette näha kellaajalisi piiranguid (näiteks lubada helivõimenduse kasutamist kuni kell 21-ni) vabas õhus toimuvatele ja helivõimendust kasutavatele üritustele, nt vabas õhus toimuvad iganädalased kontserdid ja peod (baar Kivi), kus ööklubi/baar kolib sisuliselt õue ja tegutseb seal samamoodi kui siseruumides pidu korraldades - muusika mängib õues peosaali helitasemega kell 4-ni hommikul. Tihtipeale piirnevad sellised kohad elamute ja elamute sisehoovidega ning reeglina neis peokohtades puuduvad vähimadki mürasummutusmeetmed. Samuti võiks selliseid üritusi käsitleda eraldiseisva meelelahutusüritusena ning näha ette neile vastava ürituse korraldamise loa taotlemise ning naabrite informeerimise ja naabritega ürituse kooskõlastamise kohustuse.</p>	<p>mürahäiringu vähendamise meetmed on Tegevuskava Tabelis 9.1 punktis 10.</p> <p>Üritustele, millele tuleb Tartu Linnavolikogu 26.aprilli 2014. a määruses nr 32 „Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded“ sätestatud juhtudel taotleda avaliku ürituse pidamise luba, määratakse vajadusel ka kellaajalised ja helitugevuse piirangud.</p> <p>Üldised kellaajalised piirangud müra kohta tulenevad korrakaitseaduse §-ist 56.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>25. Pauluse kirik ei peaks kirikukelli lööma pühapäeval alates kella 9st.</p>	<p>Eraisik A.P, Pauluse kiriku lähedalt.</p> <p>Pauluse kirik ajab igal pühapäeval alates kella 9st une ära ainukesel päeval kus saaks puhata! Väga häiriv. Ootaks linna abi ja elutervet lähenemist, 100a tagasi oli kirikutel see ilmselt kutse, aga me ju ei pea kasutama tänapäeval sama lähenemist?</p>	<p>Ettepanek ei sobitu tegevuskava konteksti, seega tegevuskavas mitte arvestada.</p>
<p>26. Kaarsilla kõlaritest mitte mängida muusikat, vaid vaikust.</p>	<p>Eraisik R.P.</p> <p>Tegevuskavas on punkt vaiksete alade laiendamine ja kaitse, haljastuse osakaalu suurendamine. Renoveeritud</p>	<p>Ettepanek ei sobitu tegevuskava konteksti. Tartu Linnavalitsuse eesmärgiks on soov kasutada Kaarsilla helindamiseks väarikaid läbimõeldud lahendusi, et tervik hõlmaks vaikuse ja heli</p>

	<p>Kaarsild on väga kaunis ja tööd hästi tehtud, kuid sellele paigutatud kõlarid on minu arvates üleliigsed ja tekitavad asjatut keskkonnamüra. Sild asub ju pigem vaikes kohas, vähemalt see osa, mis asub Atlantise maja pool. Kõlarite väljalülitamisega muutuks keskkond vaiksemaks. Teen ettepaneku lasta sealt vaikust.</p>	<p>tasakaalustatud suhet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskavas mitte arvestada</p>
<p>27. Arvestada tegevuskavas Aardla katlamaja õist müranormide ületamist.</p>	<p>KÜ Aardla 130 esimees, M.S.</p> <p>Aardla katlamaja müriseb varasemast oluliselt rohkem. Eriti häiriv oli viimasel talvel õine müra, kuna Aardla 130 enamiku korterite magamistoad on otse katlamaja poole. KÜ tellis TÜ töökeskkonna laborilt õise müramõõtmise, mille tulemused näitavad, et müratase ületas õiseid norme nii maja juures väljas kui ka ühes 2. trepikoja 3. korruse magamistoas. Soovin, et mõõdistustunnistuse tulemusi võetaks tegevuskavas arvesse.</p>	<p>2017. a Tartu linna strateegilise mürakaardi koostamise ajal ei fikseeritud nimetatud piirkonnas müra normtasemete ületamist, kuigi müratase oli piirväärtuse lähedal.</p> <p>Tegevuskava ei määra konkreetsete üksikobjektide suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid määrab üldised meetmed. Üksikobjektide (sh hoonete tehnoeadmed) põhjustatud müra piiramise meetmed on esitatud tegevuskava Tabeli 9.1 punktis 9.</p> <p>Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>
<p>28. Kehtestada müra normid vähemalt kõige suurematele soojuspumpadele linnas ja kontrollida nende normide täitmist.</p>	<p>Eraisik V.P.</p> <p>Kehtestage müra kontrollimise normid vähemalt kõige suurematele soojuspumpadele linnas, nagu tööstushoonetel ja kaubanduskeskustel ja kontrollida nende normide täitmist.</p>	<p>Kohaliku omavalitsuse pädevuses ei ole müranormide kehtestamine. Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid on kehtestatud seaduste ja seaduse alusel kehtestatud õigusaktidega.</p> <p>Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte</p>

		arvestada.
29. Häirib tänavapuhastuse masinate müra ja tolm majast 150 meetri kaugusel.	<p>Eraisik A.T., Kastani tn 183.</p> <p>Tänavapuhastuse masinad tulevad puhastusringilt ja tühjendavad prügi majast 150 meetri kaugusele. See prügi laaditakse edaspidi kallurile äraviimiseks. Kaasneb tolmutamine. See asub kergliiklustee vahetus läheduses. Masinad ületavad kergliiklusteed oma toimingute sooritamiseks. Seal toimub ka masinate survepesu.</p>	<p>Tegevuskava ei määra konkreetsete üksikobjektide suhtes rakendatavaid meetmeid, vaid määrab üldised meetmed. Üksikobjektide (ettevõtte tegevuskoht) põhjustatud müra piiramise meetmed on esitatud tegevuskava Tabelis 9.1 punktis 9.</p> <p>Riiklikku järelevalvet välisõhus leviva müra üle teostab Terviseamet.</p> <p>Eelnevast tulenevalt tegevuskava kontekstis mitte arvestada.</p>